

Ställ en fråga till texten

Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Del 2 av 4 i Flickan med svavelstickorna

Syfte

Eleverna tränar på att ställa frågor till texten.

Läraren reflekterar

Att "tänka fritt" kan för en del elever vara svårt och ofta blir det inga tankar alls. Upplägget nedan ger det stöd som eleverna behöver utan att för den skull begränsa. Jag brukar alltid inleda med att *visa hur jag gör* genom att lyfta några exempel ur förgående kapitel.

Metod

Jag skriver upp en mening på tavlan och berättar för eleverna hur jag tänker, vidare hur jag formulerar frågeställningar och gör kopplingar till min egen erfarenhet och omvärlden. Därefter introduceras uppgiften för att aktivera elevernas radar.

- Efter läsningen väljer eleven en del ur texten, tänker, formulerar kommentarer och frågor i huvudet.
- I mindre grupper (3-4 elever) presenterar eleven sin valda text, kommentarer och frågor. Övriga elever deltar i samtalet.
- Varje grupp väljer ut 1-2 textdelar som de lyfter i helklass. Klassen deltar i samtalet och gruppen kompletterar med tankar.
- Varje elev väljer valfri textdel som de skriver en kort reflekterande text om.

Ställ en fråga

Stanna vid ett tillfälle i boken där en person *gör*, *säger* eller *tänker* något. Ställ en fråga till karaktären om något du undrar, till exempel varför personen gör, säger eller tänker som hen gör, hur det påverkar andra eller vad det senare kan leda till. Det är en sådan fråga där svaret inte finns i texten. Svaret finns hos dig eller dina kompisar.

"Silja fick en att tänka på rollerna"

Den meningen fick mig att också tänka på rollerna i klassen, hur alla beter sig mot varandra och hur man beter sig annorlunda mot olika personer.

Varför beter man sig annorlunda mot vissa person än andra? De personer man är med mest känner jag själv att jag är mer avslappnad med än om jag skulle vara med någon jag aldrig pratat med tidigare.

VÄLJ EN MENING

ur texten

Tre elevexempel ur "Flyga högt"

"Nils som brukar säga tre ord i kvarten ungefär, och nu babblar han plötsligt en hel massa på en gång".

Varför gör han det? Gillar han Vendela? Känner han sig mer bekväm med henne nu än förut?

"Känns det annorlunda? frågar jag."

Är det bara hon som har fått känslor? Börjar Tove också få riktiga känslor för Loke som hon får för Nils? Ska hon säga det till Tove eller ta reda om Nils har samma känslor? Han kanske inte har känslor och hon vill inte bli sårad. Då kanske hon ska låta det vara. Men om han har känslor och visar likadant. Ska hon besvara hans känslor? Det kanske är det enda sättet för att ta reda på det. Men Nils frågar så mycket om Silja. Gillar Nils Silja? Då kanske det är över för Vendela.

"Silja fick en att tänka på rollerna."

Den meningen fick mig att också tänka på rollerna i klassen, hur alla beter sig mot varandra och hur man beter sig annorlunda mot olika personer. Varför beter man sig annorlunda mot vissa person än andra? De personer man är med

mest känner jag själv att jag är mer avslappnad med än om jag skulle vara med någon jag aldrig pratat med tidigare. Bara för att en person gör något började alla fundera över rollerna i klassen. Om någon kom och gjorde likadant som Silja skulle folk också börja prata om varför hon gjort som hon gjort.

Elevinflytande på ett naturligt sätt

Genom att överlåta frågeställningarna till eleverna hamnar deras tankar i fokus. Eleverna påverkar innehållet i undervisningen på ett enkelt och naturligt sätt. Eftersom eleverna är olika blir det dessutom stor variation på vilka delar och meningar de väljer. Testa gärna!

Lgr 11 Förmåga (kopplingar åk 9)

Formulera sig och kommunicera i tal och skrift. Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syfte.

Centralt innehåll

Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.

Kunskapskrav

Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika verk. Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **välutvecklade och väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem**.